

Luk 19, 1-10 – eten met Jezus
Votum en begroeting; GK 163; gebed; LB 562; lezen Luk 19, 1-10; kindermoment; Er is geen plaats; preek; ZG 62; gebed; LB 310; collecte; LB 150a; zegen
Bergschenhoek 17.3.2024

Kindermoment

Dia Over verstoppertje spelen. Wie doet het wel eens? Vind je het leuk? Spannend? Wat doe je liever: verstoppen of zoeken? Wat zijn goede verstopplekjes? Is het leuk om gevonden te worden? Als je je verstoppt, wil je liever niet gevonden worden.

Dia En nu Zacheüs. Wel eens van hem gehoord? Hij wilde zich verstoppen voor Jezus. Welk plekje koos hij? Een boom. Best een goede verstopplek. Hij hoopte dat Jezus hem niet zag. Maar wat gebeurde er? Jezus zag hem wél. Vond Zacheüs dat erg? Nee, hij niet. Hij was juist blij. Best wel gek. Waarom was hij zo blij? Jezus kwam bij hem op bezoek! Dat maakte hem blij. Ik ga uitleggen waarom.

Jezus wil komen in jouw huis **dia**

Het is een heel bekend verhaal. Ik denk dat veel van jullie het goed kennen. Zacheüs, de tollenaar in de boom en Jezus riep hem eruit. Mooi verhaal. Iemand uit de kring met wie ik de preek voorbereidde vond het vooral een heel raar verhaal. Anderen vielen bij. Er gebeuren allemaal gekke dingen. Zacheüs die zich verstoppt. Jezus die precies bij zijn boom stopt. Zacheüs die blij is. Waarom allemaal?

Ja, het is een verhaal met allerlei verrassingen. Dat is niet zo vreemd. Als het over Jezus gaat, gebeuren er altijd gekke dingen. Het is ergens een vrolijk verhaal, met een beetje humor zelfs. Jezus plukt een klein tollenaartje uit een boom. Zie het eens voor je. Het is een verhaal met veel lagen. Het gaat over Zacheüs. En over Jezus. Misschien ook over jou. Het is een verhaal dat zegt: Jezus wil komen in jouw huis.

Nieuwsgierig naar Jezus **dia**

Zijn ouders gaven hem een mooie naam: Zakkai. De reine, de pure betekent dat. In het Grieks werd dat Zacheüs. Van het reine en pure is geen sprake meer. Hij werd de

oppertollenaar van Jericho. De graaier der graaiers. Daar gaat hij, het kleine dikkertje dat erg rijk was geworden door mensen af te persen en op te lichten. Hij zal weinig vrienden hebben gemaakt in Jericho.

En deze man, vertelt Lukas, deze rijke hoofdtollenaar, wilde Jezus zien. *Om te weten te komen wat voor iemand Jezus was.* Waarom wilde hij dat, vroegen ze in de kring. Het is eigenlijk best gek. Wat wil deze man met Jezus? Lukas vertelt het niet. Maar het is niet erg moeilijk om er een plaatje bij te krijgen.

Grote kans dat hij zijn collega's over Jezus had horen vertellen. Alle mensen draaiden hen de rug toe. Gecanceld werden ze. Maar deze Jezus deed dat niet. Hij zoekt ons gezelschap, eet en drinkt met ons. Misschien dat het Zacheüs triggerde. Hij werd nieuwsgierig naar Jezus. Wat is dit voor man?

Zou er ook een diepere laag in die nieuwsgierigheid van Zacheüs hebben gezeten? Het is haast alsof Lukas je als lezer uitnodigt om je eens in deze man te verplaatsen. Wat je ziet is een rijke tollenaar. Maar wat als je iets verder zou kijken? Misschien dat je een man zou zien met veel geld, maar met weinig vrienden. Een leven in luxe en welvaart, maar niet gelukkig. Zou er onder die laag van harde zakenman een man schuil kunnen gaan die stiekem is, en hunkert naar liefde. Iemand die helemaal vast zit in zijn patronen en verlangt om daaruit bevrijd te worden. En dan is daar die Jezus die niet oordeelt, die tollenaars aandacht geeft, hun gezelschap zoekt.

Hij wilde Jezus erg graag zien. Hij was klein. Kon niet over de mensen heen kijken. Ze zullen zeker niet een stapje opzij hebben gedaan. Dus zoekt hij een boom. Een vijgenboom: laaghangende takken, veel blad. Een perfecte plek om Jezus te observeren. Was dat alleen maar praktisch die boom, vroegen ze in de kring. Het lijkt zo. Zo heb je goed zicht. Maar ook hier, kan er meer zijn? Die boom, een mooie plek om zelf te zien, maar tegelijk uit zicht te blijven. Uit het zicht van mensen, uit het zicht van Jezus. Veilig vanaf een afstand.

Waar zie je Zacheüs vandaag, vroeg ik aan de kring. Iemand zei: misschien wel de eenzame Zuidas advocaat. Zo op het eerste gezicht geslaagd, maar ondertussen. Een zoekend mens. Niet tevreden, niet gelukkig met hoe het gaat. Of gewoon iemand die zoekt naar zingeving, een verlangen naar echte liefde, door Jezus getriggerd, meer willen weten, maar van afstand toekijken. Zou Jezus mij kunnen geven wat ik zoek?

Misschien hoef je niet eens zo ver te zoeken. Hoe zit jij hier? Zit er misschien iets van Zacheüs in jou? Er was wel herkenning in de kring. Veilig toekijken vanuit je boom. Jezus observeren. Beetje op afstand houden. Nieuwsgierig naar Jezus, maar ook niet meer dan dat.

Gezien door Jezus **dia**

Mooi verstopplekje die boom. Niemand die je ziet zitten. Dus wél. Jezus stopt precies onder die boom. Kijkt omhoog en ziet Zacheüs zitten. Toeval? Nee, dat kan niet. Jezus spreekt Zacheüs aan, noemt zijn naam. Het is alsof Jezus Zacheüs daar allang in zijn boom zag zitten en dat Hij expres langs die boom komt lopen, en daar bij die boom stopt. *Zacheüs, kom vlug naar beneden!*

Verplaats je eens in Zacheüs. Zit je daar in je boom. Lekker uit zicht. Geen mens ziet je zitten. Wel zo fijn, zeker als je door die mensen wordt uitgekotst. En dan kijkt Jezus je aan en roept je zo uit de boom. Vol in het zicht van iedereen. Je kunt wel door de grond zakken, of niet?

En die omstanders dan. Ook zij zagen opeens Zacheüs zitten. Het kleine dikkertje in zijn mooie kleren, rijk geworden over onze rug heen. Het zal vast een grappig gezicht zijn geweest. Moet je kijken hoe hij zich belachelijk maakt. Als een kleine jongen klimmen in de boom. Net goed dat Jezus hem aanspreekt. Misschien kan Jezus het even namens ons allemaal zeggen: Kijk mensen, daar zit dat foute mannetje Zacheüs. Scheer je weg, tollenaar, met jou wil niemand iets te maken hebben...

Maar wat zegt Jezus nou? *Vandaag moet Ik in jouw huis verblijven.* Jezus nodigt zichzelf uit bij Zacheüs. Of all people. En dan die woorden. Vandaag moet Ik in jouw huis verblijven. Vandaag – nu, op dit moment. Geen uitstel. Kom nu uit je boom. En ‘moet’. Het moet. Onontkoombaar. Ik ben hier speciaal voor jou gekomen. En verblijven – dat is meer dan een kopje koffie drinken, zei iemand in de kring. Inderdaad. Dat is komen in je persoonlijke ruimte, daar willen blijven, bij jou thuis zijn – zo zou je het Griekse woord prima kunnen vertalen.

Dat raakte een heel aantal in die kring. Wat mooi. Jezus overbrugt de afstand. Hij legt zich niet neer bij de afstand die ik zelf creëer. Uit al die mensen kiest Hij mij uit. Ook al ben ik maar een heel klein mensje, Hij ziet mij. Jezus zoekt die ene, en misschien ben ik dat dus wel.

Ja, kijk er gerust zo naar. Jij met je afstand, met je reserves. En daaronder misschien een verlangen naar liefde, schaamte over een ontspoord leven, of de minderwaardigheid die je voelt ten opzichte van anderen. Jij met dat wat bij jou hoort – en gezien door Jezus. Kom, laat Mij binnen, zegt Hij. Ik wil bij jou thuis zijn. Bij je wonen. Om nooit meer weg te gaan.

Wat zou ik doen, als Jezus dat tegen mij zou zeggen, vroeg iemand uit de kring. Ja, de spannende vraag. *Wat zou je doen? Zacheüs kwam meteen naar beneden en ontving Jezus vol vreugde bij zich thuis*, vertelt Lukas. Hij schaamt zich nergens voor. Kruipt niet naar een nog hogere tak. Nee, meteen uit die boom. Welkom Jezus. De deur gaat wijd open. Zacheüs straalt. Hij is helemaal blij. Vol vreugde.

Waarom die vreugde, vroegen ze in de kring. Komt ook zomaar uit de lucht vallen. Maar denk je in. Denk aan de afwijzing van mensen. In de kou gezet. Gemeden als de pest. Misschien die schaamte: hoe heb ik geleefd tot nu toe? En dan is hier Jezus die bij mij thuis wil zijn. Gezien, geliefd, aanvaard. Wie zou daar niet blij van worden?

Als Jezus het tegen mij zou zeggen: Vandaag wil ik bij jou komen wonen – zou ik net zo blij zijn als Zacheüs, werd in de kring gezegd. Maar doet Hij dat, vroeg een ander, hoogstpersoonlijk mij aanspreken – waar gebeurt dat dan? Goeie vraag. Dat is zo makkelijk nog niet. En daarom is dit moment misschien wel heel belangrijk. Hier sta je even. Net als Zacheüs naar Jezus te kijken. En dan is daar Jezus die je in de ogen kijkt, hier en nu, op dit moment. Hoor wat hij zegt: Vandaag moet Ik in jouw huis komen wonen. Laat Mij binnen. Wat doe jij?

In beweging gezet door Jezus **dia**

En moet je kijken: wat een beetje liefde al kan doen. Er zal een maaltijd zijn geweest bij Zacheüs in huis. Samen aan tafel. Kom, laten we eten en drinken en vrolijk zijn. En daar aan tafel gaat Zacheüs staan. *De helft van mijn bezittingen zal ik weggeven aan de armen, en als ik iemand iets heb afgeperst, zal ik het viervoudig vergoeden*. Kijk nou, de grove graaier wordt een gulle gever.

Wat een beetje liefde al kan doen... Ja, Jezus heeft er helemaal niet om gevraagd. Heeft het niet als voorwaarde gesteld of zo. Of eerst een preek gehouden over bekering van je zonden. Zacheüs doet het helemaal zelf. Omdat Jezus alleen maar dat ene zinnetje

uitspraak: *Zacheüs, kom vlug naar beneden, want vandaag moet Ik in jouw huis verblijven.* Die ene zin, die paar woorden – die doen het hem. Zacheüs verandert als een blad aan de boom.

De ontmoeting met Jezus zet blijkbaar iets in gang, zeiden we in de kring. Zo gaat dat dus. Wat is dat bij mij, vroeg iemand in de kring, zou ik zulke drastische besluiten willen nemen? Iemand anders zei toen: Als je Jezus echt ontmoet, dan weet je wat je moet doen. Dat is goed gezegd. Hier moet ik iets mee, zeg je dan. Het zal wel duidelijk worden wat.

Het hoeft niet net zo drastisch als bij Zacheüs. Waar het om gaat: er komen andere patronen en prioriteiten. Zacheüs leefde voor zijn geld. Dat gaf zijn leven zin. En nu geeft hij het weg. Misschien is het bij jou iets anders. Je hangt heel erg aan je werk, je bedrijf, je bezit. Je wilt van invloed zijn op anderen. Je houdt van controle over je leven. Je kunt niet zonder andermans waardering. Je zit vast in je verslaving. En dat dan verandert. Andere prioriteiten, andere patronen. Meer God, meer Jezus, meer liefde, meer delen, en vertrouwen. Als je Jezus echt ontmoet, dan weet je wat je moet doen. Hij zet je in beweging. Zacheüs is misschien gewoon tollenaar gebleven in Jericho. Maar als het zo is, dan zal het heel anders zijn geweest dan eerst...

En dan spreekt Jezus voor de tweede keer. *Vandaag is dit huis redding ten deel gevallen, want ook deze man is een zoon van Abraham. De Mensenzoon is gekomen om te zoeken en te redden wat verloren was.* Zacheüs, niet toevallig uit de boom getrokken, maar onderdeel van Jezus' missie. Hij is juist gekomen om mensen als Zacheüs te zoeken en te redden. Bij hem wil Jezus thuis zijn. Het zwarte schaapje gevonden, het verloren zoontje teruggekomen.

En de omstanders? Even hiervoor liet Jezus de blinde Bartimeüs weer zien. En dan staat er: Alle mensen die getuige waren geweest van dit voorval brachten hulde aan God. Daar lees je hier niks over. Nee, ze morren: *Hij is het huis van een zondig mens binnen gegaan om onderdak te vinden voor de nacht.*

Ik ben gekomen om te zoeken en te redden wat verloren was... Het is ook een soort uitnodiging. Een spiegel. Stap jij in, of niet? Sluit je aan bij Jezus, en bij die missie van Hem? Dat je ook de Zacheüsen in deze wereld ziet, bij hen stopt en hen een beetje hartelijkheid en liefde geeft. Mensen in hun isolement, uitgerangeerd. Eenzaam. Liever op afstand blijven. Een laag van hardheid, maar ondertussen zo verlangend naar echte

liefde, iemand die hen ziet. Ik las laatst een artikel van de huidige theoloog des vaderlands, Kees van Ekris, en hij zei: Deze wereld heeft tederheid nodig...

Die kunnen jij en ik geven. In de naam van Jezus. Wat een beetje liefde al kan doen. Zo gaat Jezus naar Jeruzalem. Op weg naar het kruis. Gekomen om te zoeken en te redden wat verloren was. En zo mogen jij en ik met Hem mee. Hem volgen in zijn spoor.

Amen